

DOSSIER Aardappelteeltjaar vlot starten

De eerste vroege aardappelen zijn dit jaar iets later de grond in gegaan dan vorig jaar. Voor de meeste telers is het nog wat afwachten tot het voldoende droog is. De vorige jaren hebben ons al geleerd dat overhaasten zelden loont. Een geslaagd teeltjaar begint met goed pootgoed. Hieronder kan je lezen dat dit niet alleen de verantwoordelijkheid is van de pootgoedteler of -handelaar. Een geslaagde onkruidbestrijding begint kort na het planten. Op de valreep kunnen we nog rekenen op linuron. Een specialist vertelt ons hoe we

onze teelt nadien onkruidvrij moeten houden. De laatste jaren deden de bodemherbiciden goed hun werk, maar hou er bij de samenstelling van je mengsel ook rekening mee dat we enkele droge weken kunnen krijgen. Verderop in het seizoen is vooral het opvolgen van en de preventie tegen de aardappelplaag belangrijk. De mensen van het Proefcentrum voor de Aardappelteelt (PCA) staan klaar om je daarin bij te staan. We wensen je alvast een geslaagd aardappeljaar.

CORRECT OMGAAN MET POOTGOED

Iedereen herinnert zich ongetwijfeld het voorbije seizoen nog levendig: koud in het voorjaar en uitzonderlijk nat in mei en juni. Het waren omstandigheden die niet bepaald gunstig waren voor een vlotte start van de (aardappel)teelt. Voor het eerst was opkomstproblematiek op dergelijk grote schaal een belangrijk onderwerp van discussie.

– Ilse Eeckhout, PCA

Niet alleen telers kunnen opkomstproblemen missen als kiespijn, ook pootgoedleveranciers en afnemers van aardappelen (handelaars en verwerkers) hebben deze problemen uiteraard liever niet. Want de discussie komt bijna altijd op hetzelfde neer: wie draagt de verantwoordelijkheid voor het mislopen van de opkomst? Het beantwoorden van deze vraag is zelden eenvoudig en eenduidig.

Veel oorzaken mogelijk

Doorgaans liggen meerdere oorzaken aan de basis van een slechte opkomst.

Het weer speelt vaak een belangrijke rol. Wanneer in een koud voorjaar de poters in koude grond terechtkomen, verlopen de kieming en de ontwikkeling van de jonge plant traag. In dat geval is een poter veel meer vatbaar voor alle bronnen van ellende. Wanneer de bodem ook nog eens heel nat is, wordt het nog erger. Uiteraard kan er sprake zijn van besmet pootgoed. Maar het is ook mogelijk dat er al aaltjes of een ziekte op het perceel aanwezig zijn. Mogelijk speelt ook de fysiologie van het pootgoed een rol. Is het pootgoed voldoende 'wakker'? Werd het niet te koud bewaard? Sommige rassen

zijn van nature immers minder kiemlustig dan andere.

Gedeelde verantwoordelijkheid

Iedereen is het erover eens dat alle schakels van de keten hun verantwoordelijkheid moeten nemen. Alles begint uiteraard bij de pootgoedteler: hij moet een gezond product afleveren. Ook de tussenhandel draagt verantwoordelijkheid: hij moet het pootgoed in de beste omstandigheden tussentijds bewaren of transporteren. En uiteraard ontloopt ook de consumptieteler zijn verantwoordelijkheid niet: hij moet correct omgaan met

pootgoed. Correct omgaan is in het eigenbelang van de consumptieteler. Pootgoed is immers duur en bovendien vormt het dé basis voor een goede opbrengst en kwaliteit.

Correct omgaan met pootgoed is vaak een zaak van gezond boerenverstand. Het merendeel van de aardappeltelers past ongetwijfeld goede praktijken toe. Toch zetten we graag een aantal aandachtspunten op een rijtje.

Afroepen

Laat het pootgoed afleveren in functie van de voorziene plantdatum. Voorkom onnodig vroege aflevering, tenzij je beschikt over voldoende mogelijkheden voor een goede bewaring op het bedrijf. Als er moet voorgekiemd worden – in het geval van primeuraardappelen – mag pootgoed langere tijd vooraf geleverd worden om de poters de tijd te geven een stevige groene kiem te vormen. Alles wat echter volledig machinaal geplant wordt, verliest zijn scheuten in de voorraadbak. Langdurig voorkiemen is dan niet meer aan de orde. Zowel halfvroeg als latere rassen moeten ‘wakker’ zijn bij het planten. Concreet betekent dit dat de poters wit gepunt zijn. Dit vereist geen lange voorafgaande aflevering.

Als het voorjaar laat dreigt te worden, overweeg dan bewaarvergoeding te betalen. Het is immers beter om goed te starten met wit gepunt pootgoed dan met afgekiemde ‘vijgen’. Afgebroken kiemen veroorzaken immers wondjes waarlangs bacteriën zich kunnen verspreiden. Wanneer een groot areaal moet worden geplant, is gespreide aflevering aan te raden. Wanneer dit door omstandigheden niet zou kunnen en men meerdere rassen moet planten, dan kan men door een juiste volgorde van planten problemen vermijden of beperken. Begin dan met de snel kiemende rassen (zoals Bintje), plant vervolgens een ras als Fontane en eindig met de tragere rassen (zoals Challenger).

Bij levering

Historiek Informeer je bij de pootgoedleverancier over de omstandigheden waarin het pootgoed werd geteeld en bewaard. Informeer in het bijzonder naar de omstandigheden waarin het pootgoed werd bewaard tussen het moment van opzakken, certificeren en afleveren. Hoelang is het pootgoed uit de koeling? Hoelang zit het al in zakken of bigbags?

Gecertificeerd pootgoed is altijd voorzien van een fytosanitair etiket. Bij zakgoed is er één etiket per zak, bij bigbags gaat het om één etiket per bigbag.

.....
Hou bij voorkeur een monster van het pootgoed apart om de evolutie van kieming en kwaliteit op te volgen.
.....

Bij welke temperatuur werd het sindsdien bewaard? Wie pootgoed rechtstreeks bij de pootgoedteler koopt, kan waarschijnlijk deze informatie gemakkelijker verkrijgen. Maar ook wie via een tussenhandelaar van pootgoed voorzien wordt, doet er goed aan om de voorgeschiedenis van het pootgoed zo goed mogelijk te reconstrueren.

Etiket Gecertificeerd pootgoed is altijd voorzien van een fytosanitair etiket. Bij zakgoed is er één etiket per zak. Bij bigbags gaat het om één etiket per bigbag (verzegeld). Bij los pootgoed is er één etiket per vrachtwagen (verzegeld). Kijk aandachtig naar het etiket. Afhankelijk van de herkomst, zal het etiket een telersnummer en eventueel een lotnummer vermelden.

Ontvangstcontrole Controleer de kwaliteit van het geleverde pootgoed bij aankomst op de hoeve! Besef dat de ontvanging van de goederen meteen ook een aanvaarding betekent – onder voorbehoud van verborgen gebreken. Neem dus een staal van het geleverde pootgoed en

bekijk het goed. Was de knollen en controleer op ziekten (lakschurft, zilver-schurft, droogrot, natrot ...), gebreken (gesneden knollen, rooischade, drukplekken ...) en sortering. Gecertificeerd pootgoed moet voldoen aan de heersende kwaliteitsnormen vastgelegd in het keuringsreglement van het land van herkomst. De handel in pootgoed is opgenomen in de Rucip-reglementering. Wanneer je gebreken vaststelt, moet je de pootgoedleverancier zo snel mogelijk op de hoogte brengen.

Bewaring

Tijdelijke bewaring Het spreekt voor zich dat je pootgoed beter niet in de regen laat staan. In een film van water rond de knollen kunnen bacteriën zich naar de lenticellen bewegen en de knol infecteren. Uiteraard is ook vorst een bedreiging. Bij gevaar voor vorst zet je het pootgoed beter binnen of dek je het op zijn minst voldoende af. Als pootgoed niet onmiddellijk geplant wordt, is een bewaartemperatuur tussen 7 en 10 °C ideaal. Hogere temperaturen leiden tot een versnelde kieming. Zorg tijdens de bewaring op het bedrijf voor een goede beluchting van het pootgoed. Zo voorkom je temperatuurverschillen en condens (vocht). Stockeer bij voorkeur in kisten of los gestort in een propere loods, in hoeveelheden die verluchting mogelijk maken. Zakgoed zet je het best open zodat lucht kan circuleren langs de

zakken. Pootgoed in kiepers en bigbags is nauwelijks te doorluchten. Bij oplopende buitentemperaturen, wordt de (koude) kern van de partij nat, wat aanleiding geeft tot kieming en ziekten.

Opgepast met CIPC Bewaar pootgoed nooit bij consumptieaardappelen. De dampwerking van kiemremmer CIPC tast immers de kiemkracht aan. Het is sterk aangeraden om, indien mogelijk, pootgoed in een loods te bewaren waar nooit CIPC werd toegepast. Wees zelfs voorzichtig met het gebruik van transportbanden en andere materialen die in consumptieaardappelen gebruikt werden. CIPC wordt immers gemakkelijk door materialen opgenomen en later ver-

traagd weer afgegeven. Dat geldt voor het beton van een loods, maar even goed voor hout van kisten, het rubber van transportbanden ...

Wakker pootgoed Hou pootaardappelen zo lang mogelijk kiemvrij. Omstorten en afkiemen versnelt immers de veroudering en kan resulteren in de verspreiding van ziekten. Bij het planten moet pootgoed 'wakker' zijn. Concreet betekent dit dat er kleine kiempjes (witte puntjes) zichtbaar moeten zijn. Is dit niet het geval, dan bestaat – vooral onder ongunstige groeiomstandigheden – het risico, dat de periode tussen planten en opkomst zeer lang wordt. Daardoor krijgen ziekten zoals fusarium en rhizoctonia

meer kans om poter en kiemen aan te tasten, wat leidt tot een dunne, onregelmatige stand.

Oog voor rasverschillen Rassen met een lange kiemrust (Agria, Challenger ...) hebben na een koude bewaring vaak hun maximale groeivermogen bij het planten nog niet bereikt. Dit uit zich in een trage opkomst en een langzame beginontwikkeling. Dergelijke rassen moeten voldoende lang uit de koeling zijn vooraleer je ze plant. Informeer naar dit tijdstip. Laat gekoeld pootgoed geleidelijk oplopen in temperatuur. Hou bij voorkeur een periode van twee weken aan tussen het verlaten van de mechanische koeling en het planten. Bij traag kiemende rassen kan dit oplopen tot drie à vijf weken.

© PATRICK DIELEMAN

© PATRICK DIELEMAN

Bij het planten

Koude bodem is nefast Voorkom planten in koude, natte grond. Bij het planten is een minimale bodemtemperatuur van 10 °C aangewezen. Bij lagere bodemtemperaturen is er geen groei. Het pootgoed is in dat geval zeer kwetsbaar. Dat is vorig jaar nog maar eens gebleken. In de periode eind april-begin mei 2016 kwam de bodemtemperatuur in tegenstelling tot in 2014 en 2015 niet boven de 10 °C uit.

Hou ook rekening met de geadviseerde plantafstand en plantdiepte. Te diep planten vergroot het risico op rot in natte voorjaren.

Als het toch fout gaat Noteer per perceel welk pootgoed er werd uitgeplant (ras, potermaat, partijnummer ...) en bewaar alle fytosanitaire etiketten van elke zak of vracht gedurende minstens vijf jaar. Wie verschillende loten pootgoed mengt, kan achteraf niet achterhalen welk lot pootgoed mogelijk aan de basis lag van de problemen.

Heb je voldoende pootgoed, hou dan bij voorkeur een monster van het pootgoed apart. Dit laat toe om de evolutie van kieming en kwaliteit op te volgen in de weken nadat het pootgoed geplant is. Op die manier kan je bij een problematische opkomst gemakkelijker achterhalen of de kwaliteit van het pootgoed (mee) aan de basis ligt van het probleem. ■

Heb je hierover nog vragen? Kijk op www.pcainfo.be of contacteer PCA via tel. 09 381 86 92 of Inagro via tel. 051 27 32 42.

1 Hou rekening met de geadviseerde plantafstanden en plantdiepte. Te diep planten verhoogt het risico op rot in natte jaren. 2 Transportbanden, betonvloeren en kisten nemen gemakkelijk CIPC op en geven het nadien vertraagd af.

WEES ER OP TIJD BIJ VOOR DE ONKRUIDBESTRIJDING

Begin maart werd bekendgemaakt dat de erkenning van linuron vervalt. De verkoop moet stoppen op 31 maart, maar telers mogen de actieve stof nog gebruiken tot 31 augustus. We vroegen aan Stef Dierickx van Belchim welk effect hij verwacht op de onkruidbestrijding in aardappelen. – *Patrick Dieleman*

Volgens Stef Dierickx is het wegval-
len van linuron in de eerste plaats
kostprijs technisch belangrijk.
“Omdat het moeilijk – zo niet onmogelijk
– is om een alternatief aan te bieden
tegen dezelfde kostprijs. De hoge ontwik-
kelingskosten maken vandaag dat het
onmogelijk is om nieuwe middelen uit te
brengen op een dergelijk prijsniveau. Ook
onze mogelijkheden om combinaties te
maken, worden weer wat kleiner. Dat
maakt ook dat metobromuron (Proman)
het enige herbicide van de ureumgroep
is, dat nog overblijft voor aardappelen
(figuur 1 p. 20). We kunnen echter wel
schema’s blijven bouwen die een perfecte
werking hebben.”

Minstens drie actieve stoffen combineren

“In de praktijk kiezen we vaak gericht
bepaalde componenten – bijvoorbeeld

.....
**Schema’s worden steeds
vaker gekozen op basis van
ras, grondtype en regio.**
.....

aclonifen waar we melganzenvoet ver-
wachten – maar op het einde ging er altijd
nog wat linuron bij. Daar werden weinig
vragen over gesteld, ook al zagen we dat
de toepassing ervan dicht tegen opkomst
ook wel eens wat problemen gaf met
selectiviteit. De vraag is nu wat we in de
plaats gaan doen. Voor een afdoende
onkruidbestrijding combineren we drie tot
vier actieve stoffen in vooropkomst.
Corrigeren blijft in aardappelen een
noodoplossing, die we zo veel mogelijk
proberen te vermijden. Het arsenaal is

bepikt en we moeten opletten met
selectiviteit, want we krijgen altijd wel wat
verkleuring of een groeivertraging. Som-
migen zullen nu kiezen voor drie actieve
stoffen, maar met een iets hogere dose-
ring. Dat lijkt goed te werken, we hebben
daar zelf ook goede ervaringen mee.”
Stef vertelt dat Belchim op zijn proefvel-
den systemen met respectievelijk twee,
drie en vier actieve stoffen vergelijkt.
“Twee jaar geleden zagen we dat syste-
men met vier actieve stoffen op naakte
grond drie tot vier weken langer proper
bleven dan systemen met drie actieve
stoffen. Vorig jaar was het verschil klei-
ner, omdat het bodemvocht ervoor zorgde
dat ook systemen met drie actieve stoffen
zeer goed werkten. Dit toont meteen dat
ook de weersomstandigheden een be-
langrijke rol kunnen spelen. De toppers
in onze proeven met driedelige schema’s
waren Metric (clomazon + metribuzin)

met Proman (metobromuron). Ook Centium 36CS (clomazon) + Challenge (aclonifen) en Proman kwam er altijd heel goed uit. Dat komt ook doordat dit producten zijn uit drie verschillende groepen die elkaar ook heel goed aanvullen (figuur 1). Linuron werd nooit argwanend bekeken, maar ik ben ervan overtuigd dat we zonder linuron een betere selectiviteit zullen zien van de herbicidencombinaties. Uiteraard heb je verschillende gradaties van geel- en/of witverkleuring: een wit randje gedurende een week wordt getolereerd, maar als de hele plant meerdere weken verkleurt ontstaat er soms wat discussie. Van Centium 36CS is ondertussen wel geweten dat een wit blaadje kan opduiken, ook in de bieten is dit goed gekend. Deze verkleuring heeft echter nooit een impact op de opbrengst. De bladeren groeien door, het is een tijdelijke verkleuring. Ik zie dat liever dan een bladverbranding, want dan begint je blad abnormaal te groeien en dat heeft wel blijvende gevolgen.”

Bedrijfsomstandigheden bepalen productkeuze

Volgens Stef worden schema's steeds vaker gekozen op basis van bedrijfstechnische aspecten, zoals ras, grondtype en regio. "Voor aclonifen speelt bijvoorbeeld mee of er fruitbomen of bieten staan op een naburig perceel. Ook het areaal speelt mee: als men veel hectaren te behandelen heeft, kiest men gemakkelijk voor een flexibel systeem dat altijd en overal inzetbaar is. Vaak begint men tijdig met de onkruidbestrijding, maar op de laatste percelen kunnen de aardappelen al 'net aan 't piepen' zijn. Een teler verandert halverwege niet graag van systeem. Je ziet bijvoorbeeld ook dat bedrijven kiezen voor een systeem zonder metribuzin omdat enkele van de rassen die ze verbouwen daar gevoelig aan zijn. Ze willen vermijden dat ze halfweg het seizoen moeten wisselen van systeem of in de gaten moeten houden waar ze het wel en niet mogen inzetten. Rond de opkomst kan men bijvoorbeeld werken met schema's op basis van Defi, Proman, Centium 36CS en/of Sencor. Die producten zijn in principe veilig tot rond de opkomst. Het spectrum is daarmee zo goed als volledig afgedekt, maar de toevoeging van een extra contactherbicide (Reglone of Kabuki) kan soms wel noodzakelijk zijn om reeds gekiemde onkruiden te bestrijden.

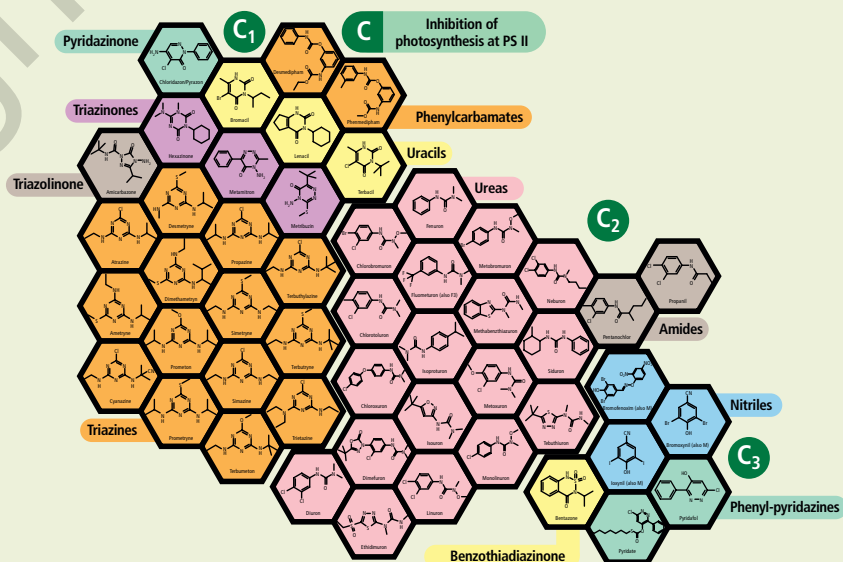
Het is ondertussen al enkele jaren geleden dat we met droogte te maken hadden in de onkruidbestrijding. Het gevaar is dat aardappeltelers beginnen te denken dat hun herbicidencombinatie altijd goed werkt, en dat ze bijgevolg beginnen matigen in de dosering. In een droog jaar is dat nefast. De teler moet die hogere dosering zien als een verzekering. Hij moet afwegen hoeveel het hem mag kosten om echt zeker te zijn van 100% resultaat.”

Systemen met vier

Bij systemen met vier actieve stoffen is vaak een van de producten een combinatie-middel. Voorbeelden zijn Novitron DamTec (aclonifen + clomazon), Artist (flufenacet + metribuzin) en Metric (clomazon + metribuzin). "Die vul je dan aan met enkelvoudige producten in functie van het verwachte onkruidenspectrum. Wij vinden metobromuron belangrijk, omdat het naast zijn brede werkingsspectrum ook een algemene versterking geeft van de andere componenten. Dit is typisch voor ureumverbindingen. Proman combineert zeer goed met Centium 36CS, Sencor en Defi. In die combinaties zien we een duidelijke synergie. Proman combineert ook perfect met aclonifen,

maar dan is de insteek anders. Je gebruikt metobromuron dan om de gaten op te vangen die worden opengelaten door aclonifen – dat vaak wordt ingezet met het oog op melganzenvoet. In die combinatie moet je nog aandacht hebben voor zwarte nachtschade. Dat kan door clomazon of prosulfocarb toe te voegen. Er zijn heel wat vierledige systemen te bedenken, het is moeilijk om voorbeelden naar voren te schuiven. We vertrekken daarbij doorgaans van de voorkeur van de landbouwer voor een of andere actieve stof en bouwen daar dan een systeem rond. Een van de hamvragen is of men al dan niet wil werken met aclonifen, wegens bieten of fruitbomen in de buurt. Als het er niet in kan, moeten we een beroep doen op andere componenten om de werking tegen melganzenvoet op te vangen. Aclonifen is een topper op melganzenvoet, maar door alle subtoppers te stapelen kun je ook een 100% werking halen met een goede duurwerking. We merken dat de nevenwerkingen belangrijker worden.”

De grondsoort beïnvloedt ook sterk de productkeuze. "In de heel lichte, verstuiwingsgevoelige gronden krijgen we de opmerking dat de bodemmiddelen niet altijd even goed kunnen werken door het

Figuur 1 Klassering van herbiciden volgens hun werkingwijze - Bron: Hracglobal

Veel aardappelherbiciden behoren tot groep C van de HRAC-classificatie, gelukkig tot verschillende deelgroepen. De volledige indeling kan je vinden op www.hracglobal.com.

afstuiwen van de ruggen. Daarom zijn aardappeltelers geneigd om in zandgronden kort voor de opkomst te spuiten. Sommigen overwegen zelfs om de onkruidbestrijding in deze gronden in twee behandelingen te doen. We hebben het opsplitsen in twee behandelingen nog onvoldoende getest, maar ik kan de redenering volgen dat we een tweetal stoffen aan de basis leggen en een tweede bespuiting voorzien rond de opkomst. Je past dan de actieve stoffen die je niet kort voor de opkomst kan zetten vroeg toe en je volgt met de actieve stoffen die wel toepasbaar zijn tegen de opkomst. Eigenlijk gaat dat wat in de richting van de bieten, waar je het onkruid onder controle kan houden door geregeld terug te keren met eenvoudige combinaties. Ik ga dat dit jaar opvolgen op enkele locaties. Laat ons wel duidelijk zijn dat ik dit alleen een goede oplossing vind voor heel lichte gronden. Op leem- en kleigrond is één behandeling het meest praktische voor de teler, en dat is nog steeds de beste garantie voor een perfect resultaat.”

Moeilijke onkruiden

Gelukkig blijft de aardappelteelt gespaard van echt grote problemen met resistente onkruiden. “Resistente melganzenvoet houden we tot nu toe redelijk goed onder controle in aardappelen, maar we moeten dat wel goed in het oog houden. We moeten voldoende verschillende actieve stoffen blijven inzetten. Op bedrijven met groenten in de rotatie neemt klein kruiskruid enorm toe. Vroeger gebruikten we Butisan, maar die erkenning is geschrapt voor aardappelen. We zoeken nog naar de ideale oplossing. We zien dat metobromuron iets bijbrengt in de combinatie met andere middelen, maar het wordt sowieso een moeilijke klus. Het voorkomen van doornappel blijft ook heel belangrijk. De industrie is daar heel gevoelig voor. Ik heb niet het gevoel dat het probleem sterk toeneemt, maar het wordt wel intenser in de getroffen regio’s. Het is daar ook een groot probleem in groenten, waar minder middelen erkend zijn. Het grote probleem is dat doornappel blijft kiemen zolang de ruggen zonlicht krijgen. Dat stelt zich minder in teelten zoals graan of maïs. We kunnen het probleem in aardappelen onder controle houden door een goede basis te leggen, bijvoorbeeld met een combinatie van Sencor, Centium 36CS en

Doornappel blijft kiemen zolang de bodem niet volledig bedekt is. Een goede basis met bodemherbiciden, eventueel gevolgd door een correctie rond opkomst, kan het probleem onder controle houden.

Proman. Je kan ook nog snel corrigeren rondom de opkomst. Uit onze proeven op zwaar besmette percelen blijkt dat we het probleem 100% kunnen aanpakken. Ik denk dat de verspreiding vooral toeneemt ten gevolge van onachtzaam omgaan met dit onkruid op het einde van het seizoen. Doornappels verwijder je best voor het rooien, anders zal je de zaden verspreiden tijdens de oogst.” En dan spreken we nog niet over het risico dat de vruchten meegaan naar de verwerking. Ook knolcyperus neemt toe op onze velden. Er is een verbod om aardappelen te telen op besmette percelen. We moeten dat ook te allen tijde vermijden, want met de hoeveelheden grond die verzet worden kan het probleem exponentieel toenemen.”

Stef vertelt dat Belchim vanaf dit seizoen ook de verdeler is van een contactmiddel op basis van pyraflufen-etyl (Kabuki ...). Het is een dicotylenmiddel dat je nog zonder veel gevaar kan toepassen rondom de opkomst. Het heeft een zeer sterke werking op breedbladige onkruiden zoals doornappel, melganzenvoet en vele andere en dit onder alle weersomstandigheden. Rondom de opkomst adviseren we altijd om een dergelijk contactmiddel toe te voegen aan het voorziene schema. Soms wordt er dan wel eens een eerste aardappelblaadje afgebrand, maar dat weegt niet op tegen de voordelen van een geslaagde onkruidbestrijding. We hebben hiermee een antwoord op de toenemende

vraag naar een flexibel schema. Ik ben geen voorstander van het toepassen van glyfosaat tegen opkomst. Indien de eerst opgekomen planten dit opnemen is een negatief effect op de kilo’s en de maat niet uit te sluiten, maar vaak blijft dit onopgemerkt. Glyfosaat heeft als voordeel dat het ook tegen grassen werkt, maar je kan indien nodig ook een specifiek grassenmiddel spuiten.

Verder noemt Stef nog een aantal opkomende onkruiden. “De schermbloemigen zoals hondspeterselie, wilde peen en gevlekte scheerling nemen toe, ook in bieten. Meestal komen die vanuit de kanten. Ik heb het gevoel dat we die in aardappelen, mede door het combineren van actieve stoffen, onder controle houden.

Wat we met heel de sector goed moeten overdragen, is dat er heel veel te winnen valt met spuiten op het juiste moment. Gewasbescherming is veel kennisgericht en specifiek geworden, op maat van het perceel en de aanwezige onkruidflora. De teler moet er zich van bewust zijn dat het met enkele dagen uitstellen van een behandeling een grote invloed kan hebben op het resultaat. Maar we kunnen gerust besluiten dat we onze aardappelen ook in het tijdperk na linuron perfect onkruidvrij kunnen houden!” ■

AARDAPPELPLAAG BESTRIJDEN MET KENNIS EN ADVIES

Om de aardappelziekte goed en preventief aan te pakken, moet je samen een aantal maatregelen nemen. Het gaat om het inperken van besmettingsbronnen, slim gebruik maken van weersinformatie en fungiciden efficiënt inzetten. – Pieter Vanhaverbeke, PCA

In dit artikel overlopen we in het kort de bovenstaande maatregelen die je kunnen helpen bij een preventieve aanpak van phytophthora.

Het begint met vroege besmettingsbronnen

Bij het uitschuren tijdens het bewaar seizoen worden heel wat uitgesorteerde knollen samen met de sorteergroed op 'afvalhopen' gestort. Soms gebeurt dit in de nabijheid van de loods ofwel op het veld, met de bedoeling de knollen later uit te spreiden. Vaak hebben deze hopen een beschutte ligging, zodat ze tijdens vorstperiodes goede overlevingskansen bieden aan de knollen. Heel vroeg in het seizoen zien we dan ook loofontwikkeling op dergelijke hopen. Vaak zitten daar zieke planten tussen. In Vlaanderen zijn dergelijke afvalhopen bijna elk jaar de vroegste én de ergste infectiebron.

Dergelijke hopen aanpakken vertraagt de start van de epidemie. Afdekken met zwarte plastic is het meest aangewezen. Tijdig afdekken is belangrijk, in elk geval voordat de aardappelen in de streek opkomen.

Maak slim gebruik van (weers)informatie

Voor een gerichte bestrijding op optimale tijdstippen is inzicht nodig in tal van factoren die de ziekte en de epidemie beïnvloeden. Een simulatiemodel voor de ziekte is daarbij een onmisbare hulp. Het geeft een goed beeld van de ontwikkeling van de ziekte en de kritieke dagen voor uitbreiding. Deze informatie is onmisbaar voor een beredeneerde bestrijding.

Fungiciden efficiënt inzetten

In een gevoelig ras en bij hoge ziektedruk zijn fungiciden onmisbaar om het gewas plaagvrij te houden. Preventief beschermen is hier het sleutelwoord, want aanwezige aantastingen zijn lastig te bestrij-

Preventie tegen aardappelplaag begint met het verwijderen of afdekken van afvalhopen met aardappelopslag in het voorjaar.

De webapplicatie aardappelziekte geeft je toegang tot alle relevante, actuele en perceelsspecifieke info.

den en vergen vaak extra bespuitingen. Naast een goede preventieve werking, het basiskenmerk voor elk plaagmiddel, kunnen fungiciden nog andere eigenschappen bezitten die interessant zijn voor de controle van aardappelziekte. Afhankelijk van omstandigheden als gewasgroei, gewasstadium, tijdstip en infectiedruk kan je deze eigenschappen optimaal benutten om de bestrijding meer doeltreffend te maken.

Actuele info op maat van het perceel

De webapplicatie 'Aardappelziekte' geeft je toegang tot alle relevante, actuele en perceelsspecifieke informatie, en dit in

één oogopslag. Op die manier doe je aan risicomanagement, op basis van alle beschikbare kennis over het weer, de ziekteverwekker en de beschikbare middelen met hun eigenschappen. Op het scherm zie je de geografische spreiding van infectiekansen, met voorspellingen, de infectiekansen per dag voor de vier dichtstbijzijnde weerstations bij het perceel, het niveau van bescherming, het effect van de uitgevoerde bespuitingen en uiteindelijk welk risico dit alles geeft voor je perceel met een voorspelling tot 96 uur vooruit. ■

Deze dienstverlening is gratis voor PCA-leden. Heb je ook interesse? Mail dan naar pca@proefcentrum-kruishoutem.be met vermelding van je naam en adres + 'webapplicatie'. Je ontvangt dan je persoonlijke aanmeldingsgegevens en de nodige informatie.